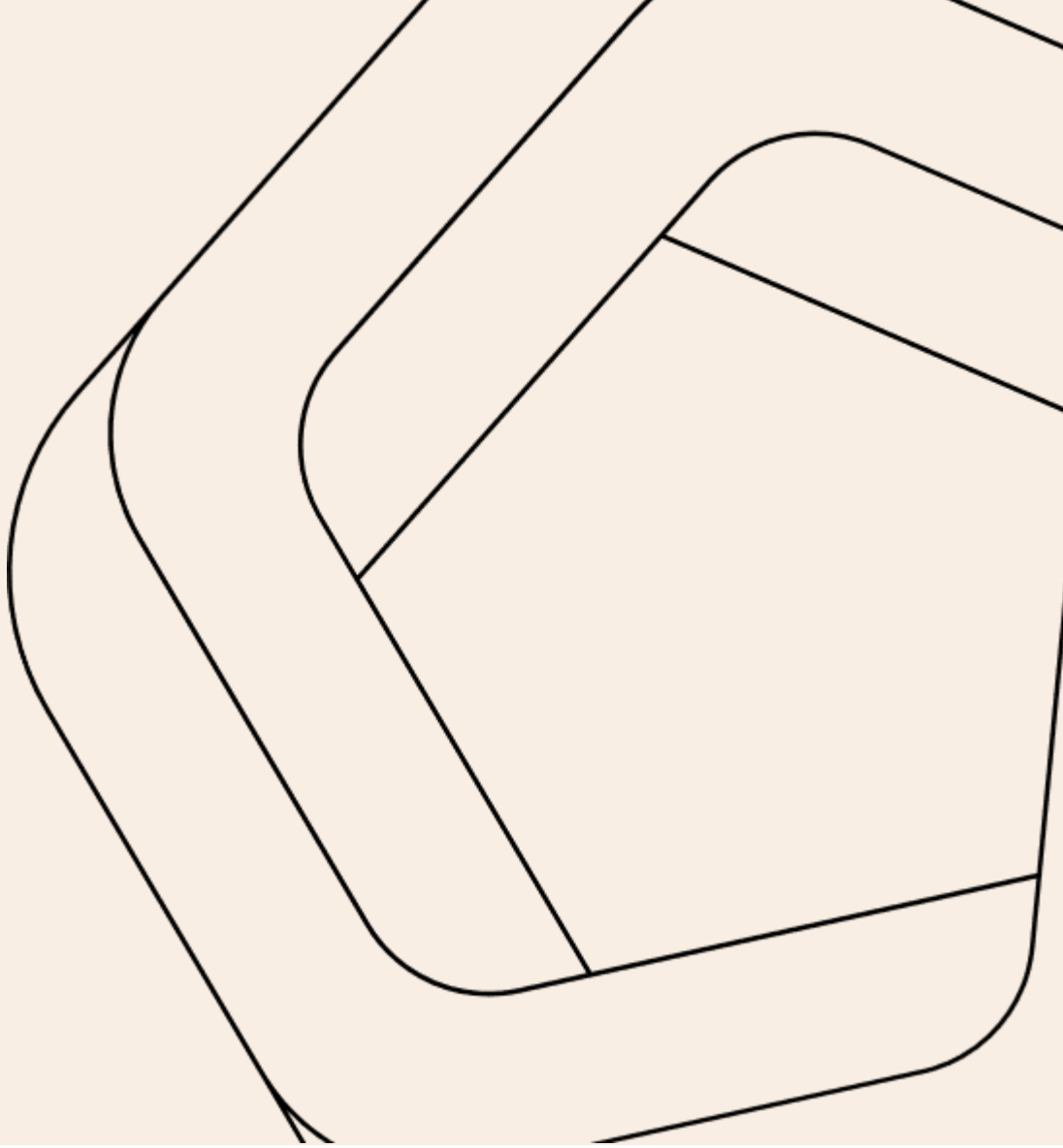
NOKUT - Omnibusundersøkelse 2026

Befolkningens holdninger til utdanningskvalitet, høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning i Norge, samt kjennskap til NOKUT.

Prosjekt C441008766 - Thomas Karterud og Andrea Bates Antonsen

14.10.2026

verian

Innhold

	LYSBILDE
Om undersøkelsen	3
Tolkning av usikkerhet og feilmarginer	4
Oppsummering	5
Kjennskap til NOKUT	8
Overordnet syn på utdanningskvalitet	13
Høyere yrkesfaglig utdanning	20
Nye utviklingstrekk i utdanningen	25

Om undersøkelsen

Bakgrunn og formål

Verian har bistått NOKUT med å gjennomføre en representativ undersøkelse om befolkningens holdninger til- og oppfatninger av kvalitet i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning, samt kjennskap til NOKUT og NOKUTs rolle som nasjonalt kvalitetsorgan. Som nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen skal NOKUT både akkreditere og føre tilsyn med utdanningstilbud, samtidig som virksomheten har en sentral kunnskapsrolle gjennom å frembringe, analysere og formidle kunnskap om kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. NOKUT har også et uttalt mål om at samfunnet skal være godt informert om kvaliteten i disse utdanningene.

Metode og gjennomføring

Datainnsamlingen er gjennomført som webbasert omnibusundersøkelse blant personer bosatt i Norge,18 år eller eldre. Utvalget er hentet fra GallupPanelet, Fifty5Blues aksesspanel. Totalt er det gjennomført 1025 intervjuer. Feltperioden var 30. september til 7. oktober 2026.

Samlet respons og utvalgsskjevheter

Det ble sendt 6750 invitasjoner, og 1025 personer fullførte undersøkelsen. Dette gir en samlet responsrate på 15,2 prosent. Det uvektede nettoutvalget ligger nær referansefordelingen (populasjonen) etter kjønn, men er noe underrepresentert av personer mellom 18 og 44 år, og noe overrepresentert blant personer mellom 45 og 59 år. Personer bosatt i Oslo og Akershus er også noe overrepresentert.

Representativitet

Resultatene er korrigert for observerte utvalgsskjevheter etter en standard 32-cellers vektematrise for å sikre representativitet basert på fordelingen på kjønn, firedelt alder og firedelt regioninndeling. Resultatene fra rapporten kan derfor betraktes som representative for den norske befolkningen 18 år eller eldre med hensyn til fordelingen på kjønn, alder og region.

Dimensjon	Gruppe	Referanse (populasjon)	Brutto (inviterte)	Netto (besvarte)	Diff. pp
Kjønn	Mann	50,3 %	49,4 %	49,1 %	-1,2
	Kvinne	49,7 %	50,6 %	50,9 %	+1,2
Alder	18–29 år	17,9 %	33,0 %	8,2 %	-9,7
	30–44 år	24,7 %	30,5 %	18,0 %	-6,7
	45–59 år	24,7 %	25,6 %	39,0 %	+14,3
	60+ år	32,7 %	10,8 %	34,8 %	+2,1
Region	Oslo og omegn	15,0 %	27,2 %	27,6 %	+12,6
	Rest Østland	29,1 %	23,3 %	24,9 %	-4,2
	Sør- og Vestlandet	35,7 %	32,1 %	31,0 %	-4,6
	Trøndelag og Nord-Norge	20,2 %	17,4 %	16,5 %	-3,7

Tolkning av usikkerhet og feilmarginer

Statistisk usikkerhet

Alle utvalgsundersøkelser er beheftet med usikkerhet. Dette skyldes at det ikke er mulig å intervjue hele populasjonen. Denne usikkerheten, eller feilmarginen, kan beregnes statistisk.

Beregning av feilmarginer

Et sentralt mål i denne sammenhengen er standardavviket. Standardavviket beregnes ut fra hvor mye hver enkelt enhet avviker fra gjennomsnittet for alle enhetene i undersøkelsen når det gjelder den egenskapen vi ønsker å måle.

Med utgangspunkt i standardavviket kan vi beregne feilmarginen for det aktuelle resultatet. Fastsettelsen av feilmarginen vil også avhenge av hvor stor usikkerhet vi er villige til å akseptere. Det vanlige er å angi feilmarginer basert på 95 prosent sannsynlighet. Dette betyr at hvis vi hadde 100 forskjellige uavhengige utvalg, ville resultatet ligge innenfor de feilmarginene vi oppgir i minst 95 av de 100 undersøkelsene. Det vil igjen si at det bare er 5 prosent sannsynlighet for at den faktiske fordelingen i befolkningen ikke ligger innenfor de oppgitte feilmarginene.

Feilmarginene i prosenttabeller uttrykkes i prosentpoeng. Hvis vi for eksempel har funnet at 40 prosent i et utvalg på 1000 personer oppgir å ha kjennskap til NOKUT, gir dette en feilmargin på om lag +/- 3 prosentpoeng for generaliseringen av funnet tilbake til befolkningen.

Slik leses tabellen

Tabellen nedenfor viser feilmarginer for et intervall av prosentresultater som med 95 % sannsynlighet inneholder det sanne resultat. F. eks. vil oppslutningen (den sanne verdi) for en kampanje som viser 10 % med 600 observasjoner (intervju), ligge mellom 7,6 - 12,4%. Feilmarginen er her +/- 2.4 %. Dette finner vi ved å ta utgangspunkt i 600 under "antall obs." og i et prosentresultat på 10 %. Dersom utgangspunktet er 100 observasjoner vil den sanne verdi ligge mellom 4,1% og 15,9% (+/- 5,9%).

STØRRELSEN PÅ FEILMARGINEN I PROSENTPOENG						
Antall intervju	5(95)%	10(90)%	20(80)%	30(70)%	40(60)%	50(50)%
50	+/- 6	+/- 8,3	+/- 11,0	+/- 12,7	+/- 13,6	+/- 13,9
100	+/- 4,3	+/- 5,9	+/- 7,9	+/- 9,0	+/- 9,6	+/- 9,8
200	+/- 3,0	+/- 4,2	+/- 5,5	+/- 6,4	+/- 6,8	+/- 6,9
300	+/- 2,5	+/- 3,5	+/- 4,6	+/- 5,3	+/- 5,7	+/- 5,8
400	+/- 2,2	+/- 3,0	+/- 3,9	+/- 4,5	+/- 4,8	+/- 4,9
500	+/- 1,9	+/- 2,6	+/- 3,5	+/- 4,0	+/- 4,3	+/- 4,4
600	+/- 1,7	+/- 2,4	+/- 3,2	+/- 3,7	+/- 3,9	+/- 4,0
700	+/- 1,6	+/- 2,3	+/- 3,0	+/-3,5	+/- 3,7	+/- 3,8
800	+/- 1,5	+/- 2,1	+/- 2,8	+/- 3,2	+/- 3,5	+/- 3,5
1000	+/- 1,4	+/- 1,9	+/- 2,5	+/- 2,8	+/- 3,0	+/- 3,1
1500	+/- 1,1	+/- 1,5	+/- 2,0	+/- 2,3	+/- 2,4	+/- 2,5
2500	+/- 0,9	+/- 1,2	+/- 1,6	+/- 1,8	+/- 1,9	+/- 2,0
3000	+/- 0,8	+/- 1,1	+/- 1,5	+/1 1,7	+/- 1,8	+/- 1,8
3500	+/- 0,7	+/- 1,0	+/- 1,4	+/- 1,5	+/- 1,7	+/- 1,7
10000	+/- 0,4	+/- 0,6	+/- 0,8	+/- 0,9	+/- 1,0	+/- 1,0

Oppsummering

Overordnede funn

Kjennskap til NOKUT

- Kjennskapen til NOKUT fremstår som begrenset. 31 prosent oppgir at de har hørt om NOKUT, mens 64 prosent oppgir at de ikke har hørt om organisasjonen.
- Kjennskap til NOKUT er større blant personer med universitets- og høyskoleutdanning, og størst for de med mer enn 4 års varighet (47 prosent). Kjennskapen er også høyere blant personer med høyere personlig brutto årsinntekt, personer som bor i sentrale strøk, og som er i arbeid.
- I tidligere undersøkelser fra lå kjennskapen til NOKUT på 24-25 prosent. Kjennskapen til NOKUT i 2026 er høyere enn i tidligere målinger, men endret spørsmålsformulering innebærer at resultatene ikke kan tolkes som en sikker økning i kjennskap.
- Blant dem som har hørt om NOKUT, forbinder flest organisasjonen med tilsyn og evaluering av høyere utdanning (50 prosent), godkjenning av utenlandsk utdanning (49 prosent) og akkreditering (42 prosent). De samme oppgavene har også tidligere vært blant dem som oftest forbindes med NOKUT, men andelene er gjennomgående lavere enn i 2021. Endrede spørsmålsformuleringer gjør at utviklingen må tolkes med varsomhet.
- Blant personer som har hørt om NOKUT, mener 63 prosent at organisasjonen bidrar til å sikre kvalitet i norsk utdanning.

Syn på utdanningskvalitet

- I de åpne svarene på kjennetegn ved god utdanningskvalitet står dyktige undervisere og god undervisning sentralt. Flere trekker også frem tett studentoppfølging, godt læringsmiljø, utvikling av selvstendig og kritisk tenkning, arbeidslivsrelevans, oppdatert pensum, tydelige læringsmål og rammer for KI-bruk som kvalitetskjennetegn.
- Et flertall har fortsatt et godt inntrykk av kvaliteten på norsk høyere utdanning. 64 prosent har et godt inntrykk og 8 prosent et dårlig inntrykk. Andelen med et godt inntrykk er imidlertid lavere enn i tidligere målinger, og befolkningens vurdering fremstår mer reservert i 2026.
- Inntrykket av kvaliteten på norsk høyere utdanning varierer lite mellom sosiodemografiske grupper. Det mer reserverte kvalitetsinntrykket i 2026 ser dermed ut til å være relativt bredt fordelt i befolkningen.
- 71 prosent har tillit til at norske universiteter og høyskoler holder et høyt internasjonalt faglig nivå. Tilliten er gjennomgående høy på tvers av befolkningsgrupper.
- 68 prosent mener at norske universiteter og høyskoler tilbyr utdanninger som er relevante for arbeidslivet, mens 55 prosent mener at kvaliteten på norsk utdanning er like høy som i andre europeiske land.
- Vurderingene er mindre positive enn i tidligere undersøkelser. Nedgangen er størst i synet på norsk utdanning sammenlignet med andre europeiske land, mens vurderingen av arbeidslivsrelevans har falt gradvis siden 2019.

Overordnede funn

Høyere yrkesfaglig utdanning

- Befolkningen har et gjennomgående godt inntrykk av kvaliteten på høyere yrkesfaglig utdanning. 56 prosent har et godt inntrykk, og bare 3 prosent har et dårlig inntrykk. Samtidig svarer 18 prosent «vet ikke», som kan tolkes som at det er større usikkerhet i befolkningen om kvaliteten på høyere yrkesfaglig utdanning.
- Personer med yrkesfaglig eller yrkesrettet bakgrunn har oftere et godt inntrykk (66 prosent) av kvaliteten på høyere yrkesfaglig utdanning enn personer med allmennfaglig eller universitets- og høyskoleutdanning (54 prosent).
- Personer i middels og lite sentrale områder har oftere et godt inntrykk (62 prosent) av kvaliteten på høyere yrkesfaglig utdanning enn personer i sentrale områder (50 prosent).
- Tekniske fag dominerer assosiasjoner til fagskoleutdanning. De åpne svarene viser også uklarhet om fagskole som eget utdanningsnivå. Flere blander fagskole med tradisjonelle yrkesfag, universiteter og høyskoler.
- Befolkningen er i stor grad enig i at høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleutdanning) gir kompetanse som er attraktivt i arbeidslivet. Totalt er 79 prosent enige i påstanden og 2 prosent uenige.

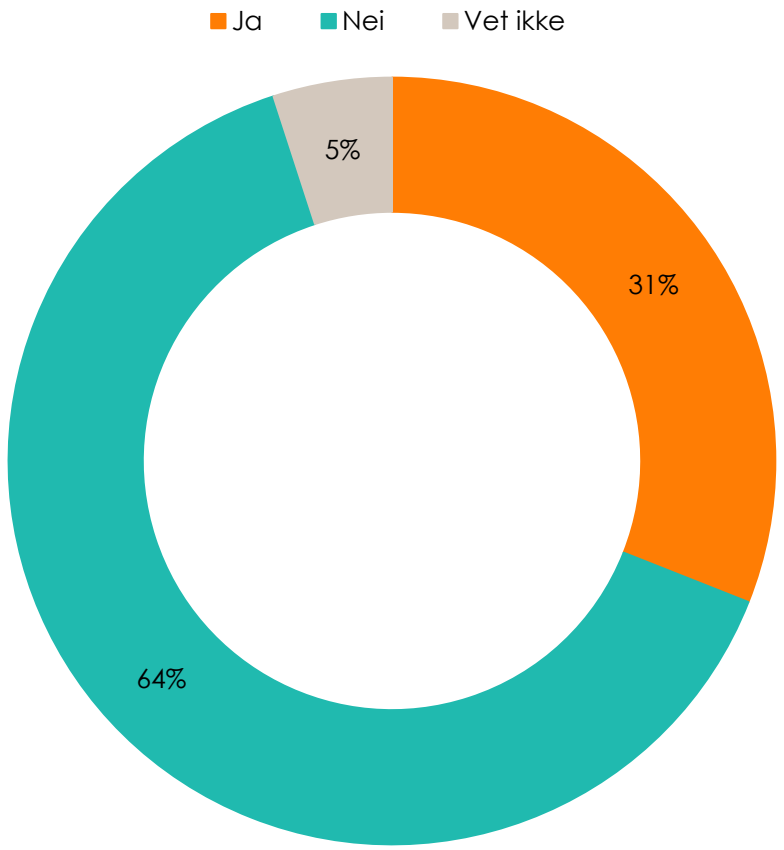
Nye utviklingstrekk i utdanning

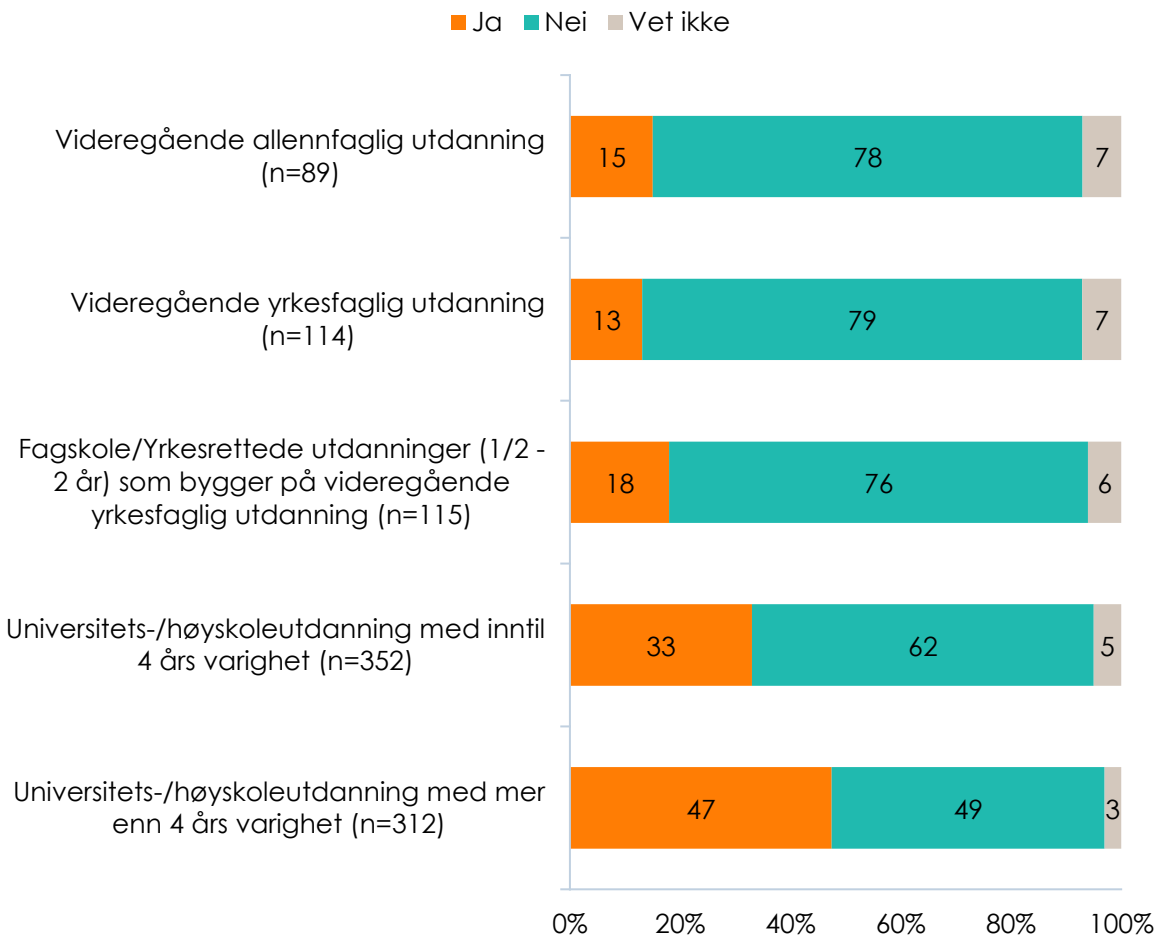
- Befolkningen er delt i synet på om nettbasert utdanning kan holde samme kvalitet som utdanning med fysisk undervisning. Totalt har 39 prosent positive holdninger, og 32 prosent har negative holdninger.
- Personer som er eldre enn 60 år er mindre positive til kvalitet på nettutdanning, sammenlignet med andre aldersgrupper. Personer som har utdanning fra universitet og høyskole på mer enn fire år, og personer som har personlig brutto årsinntekt mer enn 800` kr, er også mer skeptiske kvalitet på nettutdanning.
- Befolkningen er i større grad negative enn positive til betydningen av KI på utdanningskvalitet i Norge fremover. 46 prosent av befolkningen tror at KI vil påvirke utdanningskvaliteten i Norge på en negativ måte, og 18 prosent tror KI vil påvirke kvaliteten positivt.
- Personer som er mer positive til betydningen av KI for kvaliteten på norsk utdanning befinner seg oftere i de øvrige inntektsgruppene. Også menn er mer positive til KI i utdanning enn kvinner i befolkningen.
- De åpne svarene på betydningen av KI for utdanningskvalitet vektlegger risiko for svekket selvstendig læring. Mange er også bekymret for fusk og for at studentarbeid ikke gjenspeiler studentenes egen kompetanse. Flere ser samtidig muligheter for lettere tilgang til informasjon, forklaringer og mer individuelt tilpasset læring.
- Tilknyttet bruk av KI i norsk utdanning, etterlyser flere i de åpne svarene tydelige regler og opplæring i ansvarlig bruk av verktøyet.

Kjennskap til NOKUT

Kjennskap til NOKUT

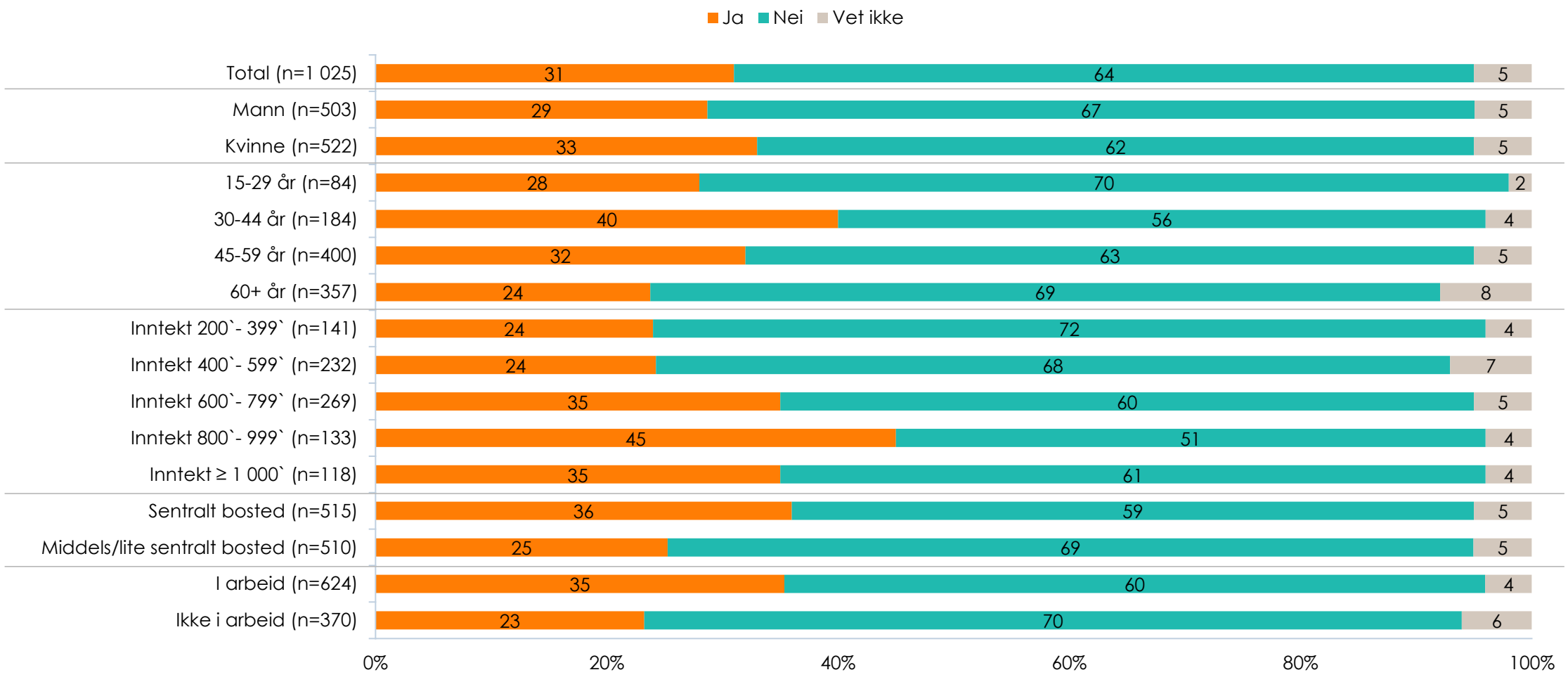
Spørsmål: "Har du hørt om NOKUT?" (n = 1025)

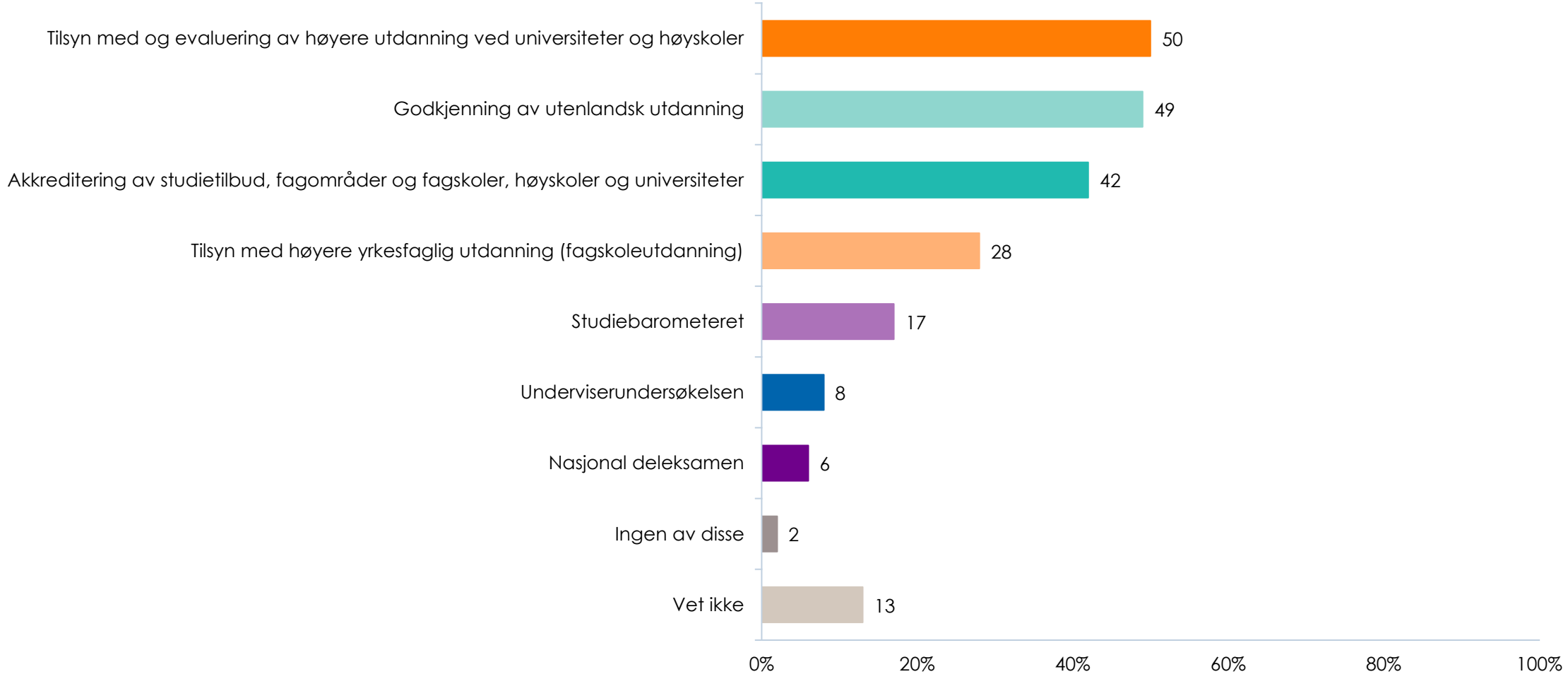
Kjennskap til NOKUT i ulike bakgrunnsgrupper

Spørsmål: "Har du hørt om NOKUT?" (n = 1025)

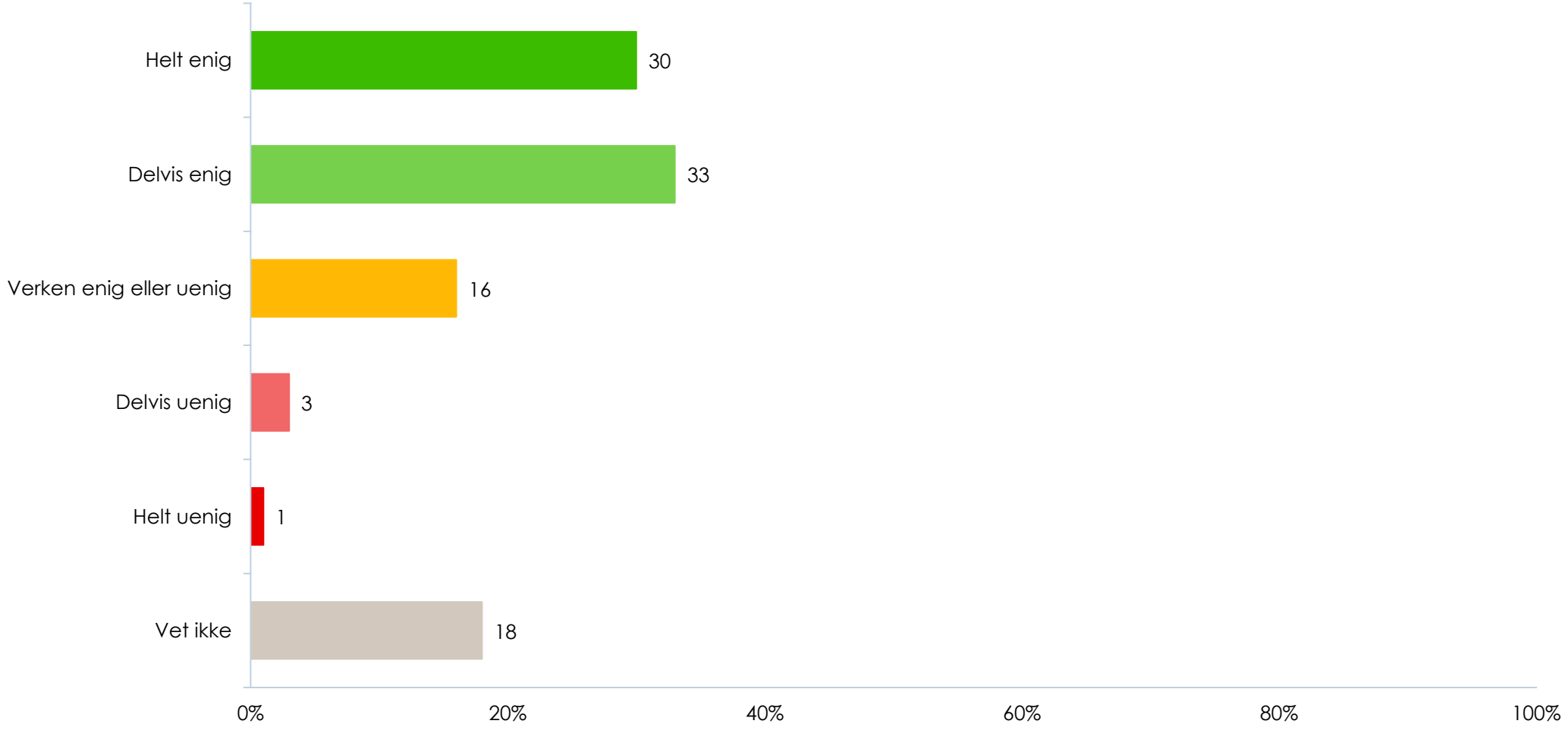
Oppgaver som forbindes med NOKUT

Spørsmål blant de som har hørt om NOKUT: "Hvilke av følgende oppgaver forbinder du med NOKUT?" (n=312)

Oppfatninger om NOKUT bidrar til utdanningskvalitet

Påstand blant de som har hørt om NOKUT: "NOKUT bidrar til å sikre kvaliteten i norsk utdanning." (n=311)

Overordnet syn på utdanningskvalitet

Oppfatninger om god utdanningskvalitet

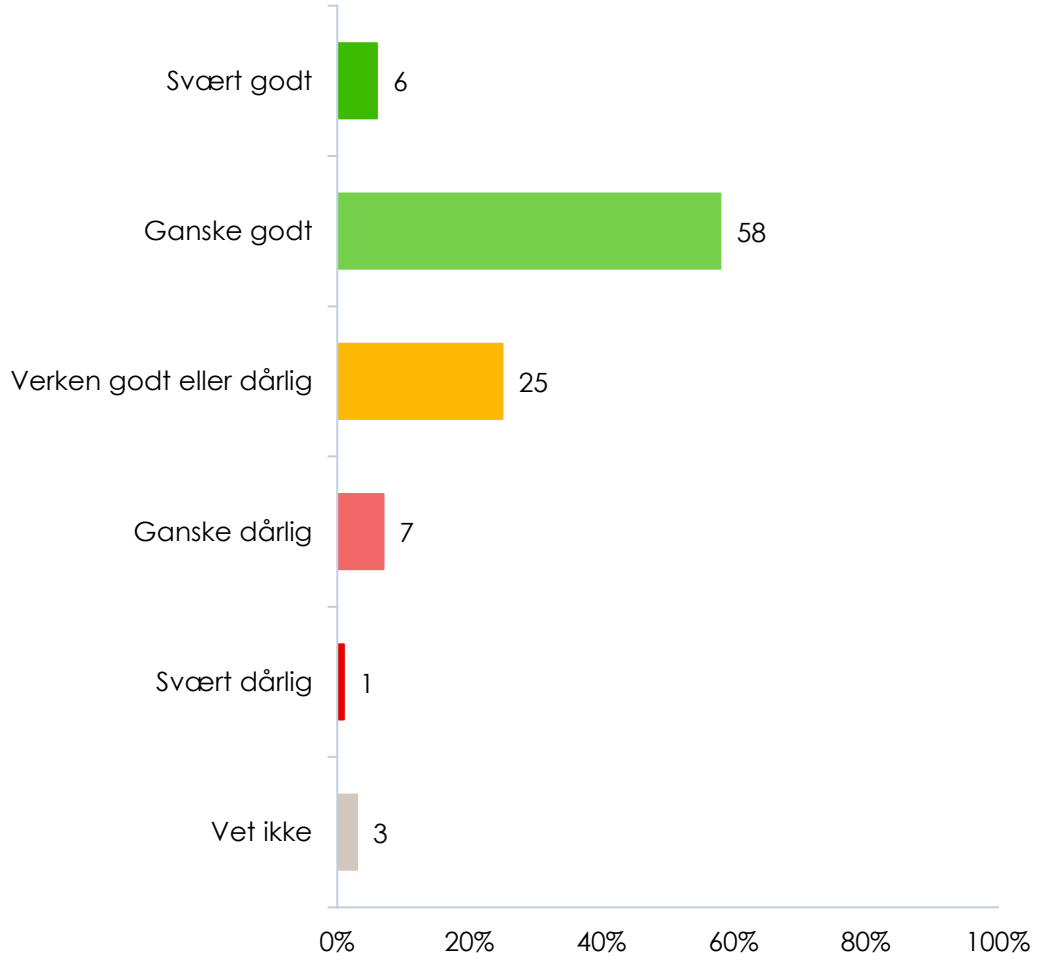
Spørsmål: "Hva kjennetegner etter din mening god utdanningskvalitet ved fagskoler, høyskoler og universiteter?"

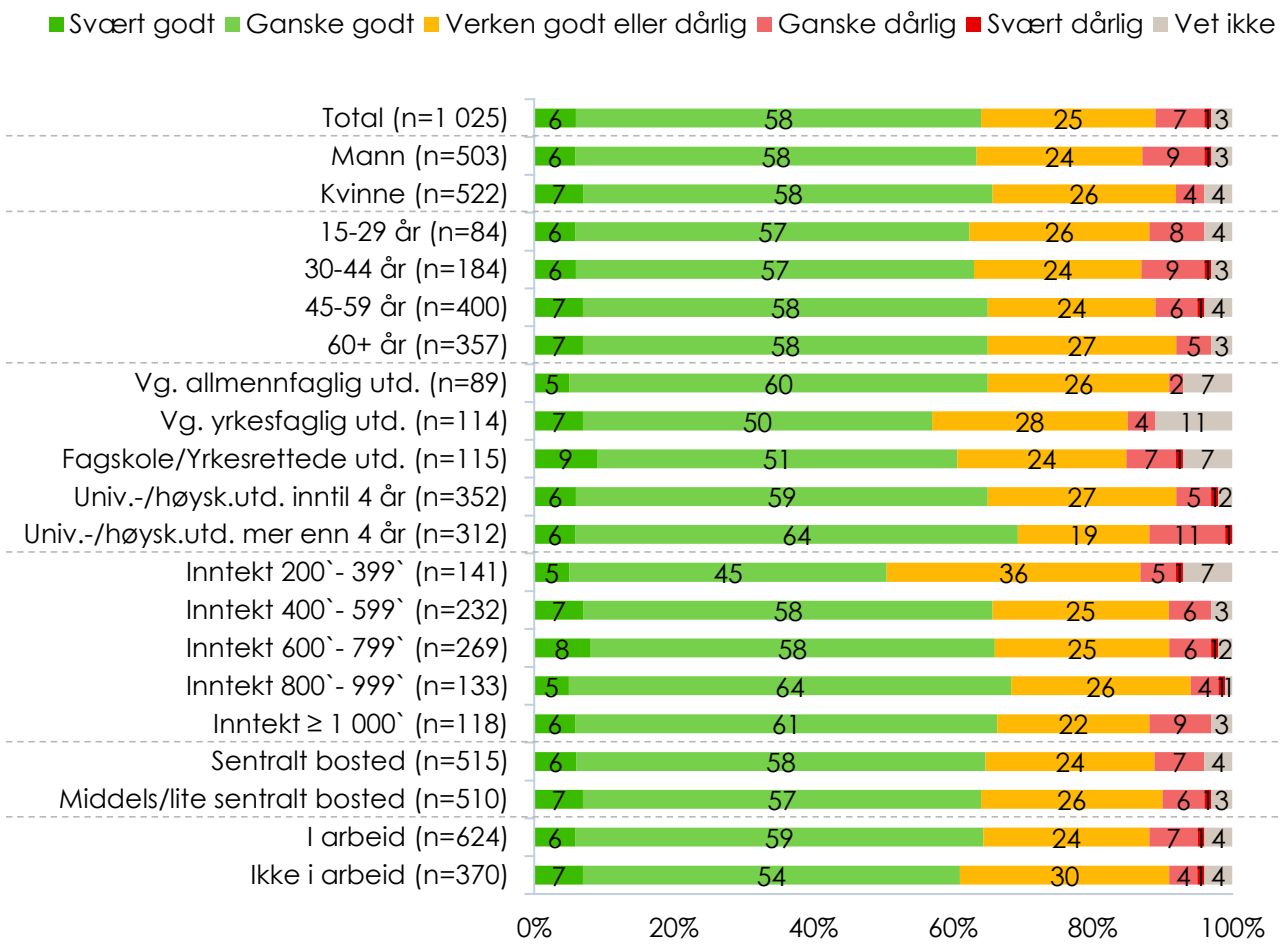
Undervisning og oppfølging	Høy faglig og pedagogisk kompetanse, oppdatert kunnskap og gode formidlingsevner. Tilgjengelige undervisere som involverer studentene, følger opp og gir gode tilbakemeldinger.
Lærings- og studiemiljø	Motivasjon, trygghet, trivsel og aktiv deltakelse. Utvikling av kritisk tenkning og problemløsning. Lavt frafall, høy tilstedeværelse og god gjennomføring trekkes frem som tegn på kvalitet.
Relevans for arbeidslivet	Sterk kobling mellom teori og praksis, praksisopphold og tett kontakt med arbeids- og næringslivet. Kompetansen bør møte arbeidslivets og samfunnets behov.
Faglig innhold og vurdering	Oppdatert pensum, tydelige læringsmål og varierte vurderingsformer gjennom studieløpet. Noen etterlyser tydeligere rammer for eksamensintegritet, fusk og bruk av KI.
Rammevilkår og ressurser	Tilstrekkelig bemanning, utstyr, bibliotek og gode læringsarenaer. Enkelte etterlyser mindre kvalitetsforskjeller mellom institusjoner, sammenlignbare krav og et høyt internasjonalt nivå.

Åpent spørsmål, 572 svar. Tematisk oppsummering av fritekstsvar.

Inntrykk av kvaliteten på norsk høyere utdanning

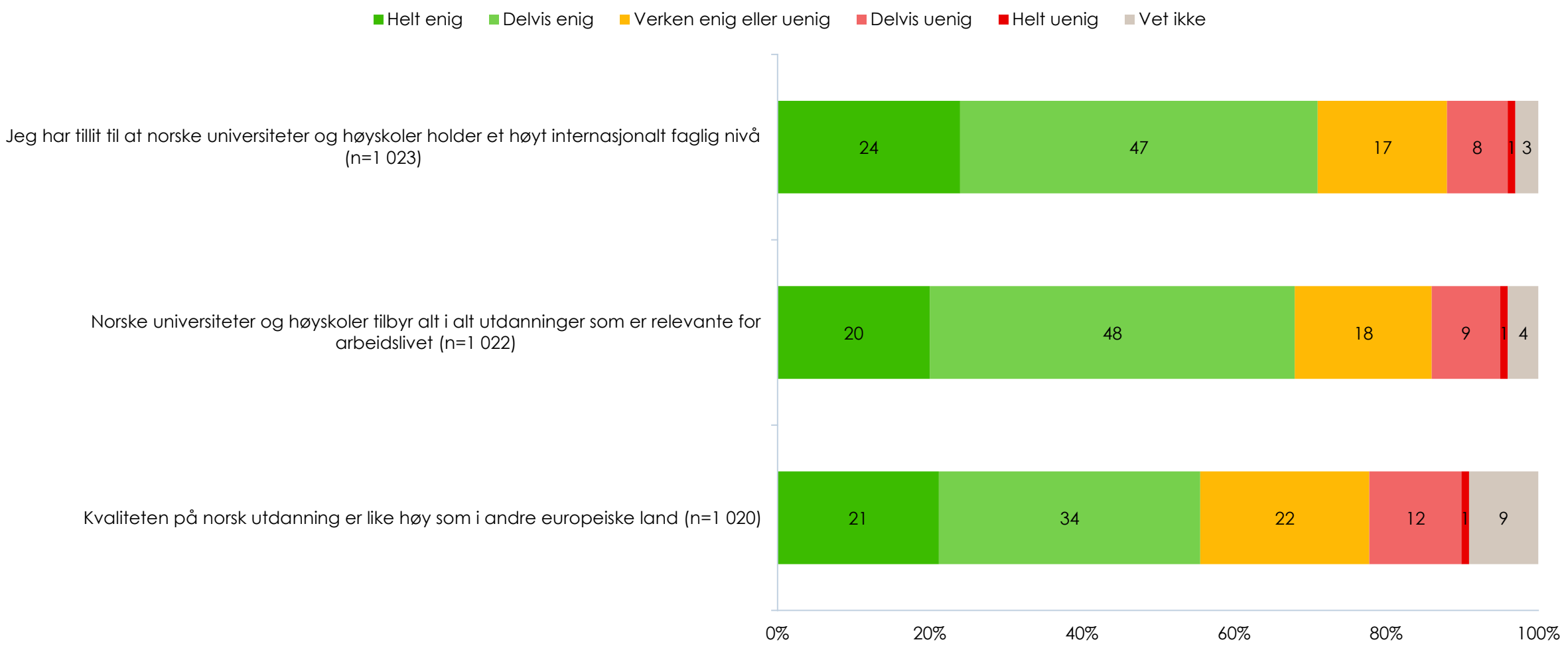
Spørsmål: "Hvor godt eller dårlig inntrykk har du av kvaliteten på høyere utdanning i Norge, totalt sett?" (n = 1025)

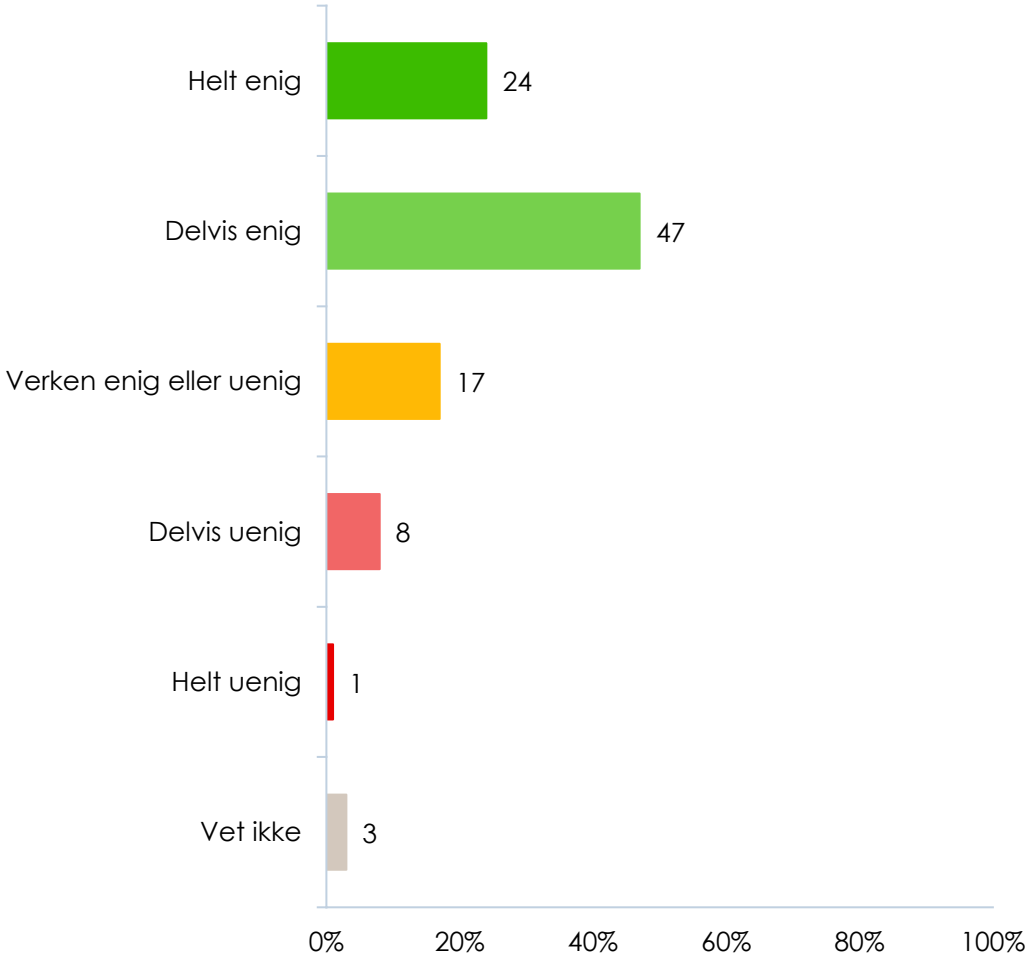
Ulike oppfatninger om norsk utdanningskvalitet

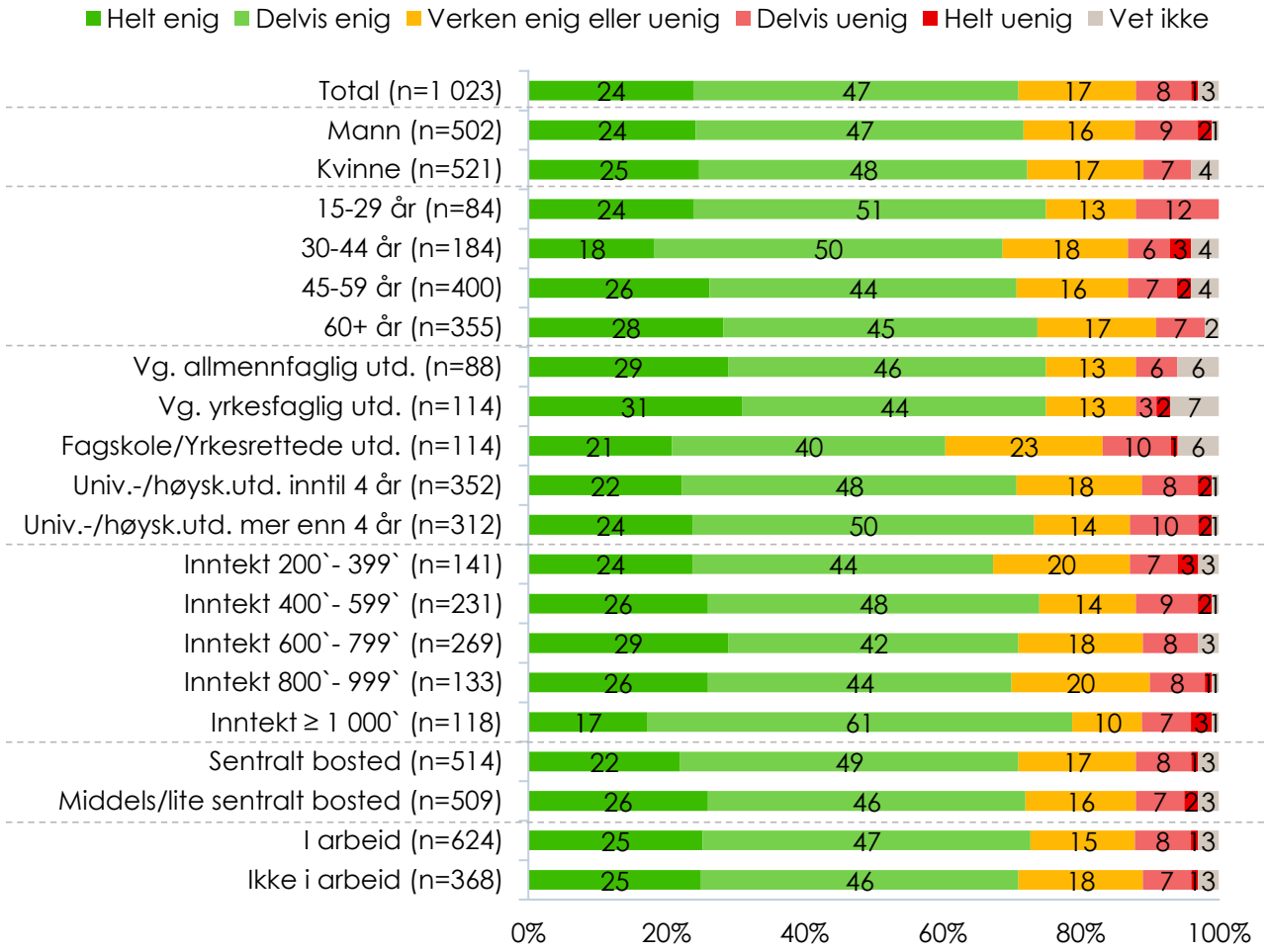
Spørsmål: "Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand?"

Tillit til at norske universiteter/høyskoler holder høyt internasjonalt nivå

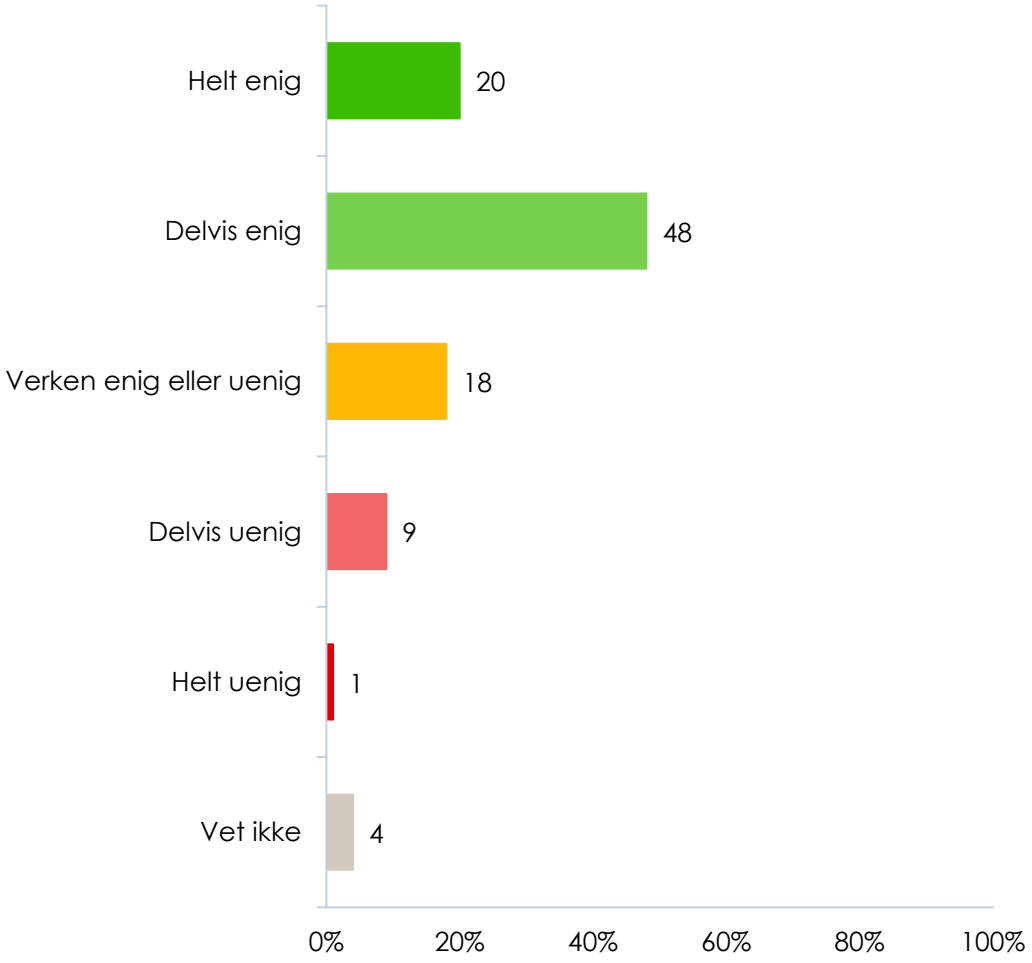
Påstand: "Jeg har tillit til at norske universiteter og høyskoler holder et høyt internasjonalt faglig nivå" (n = 1023)

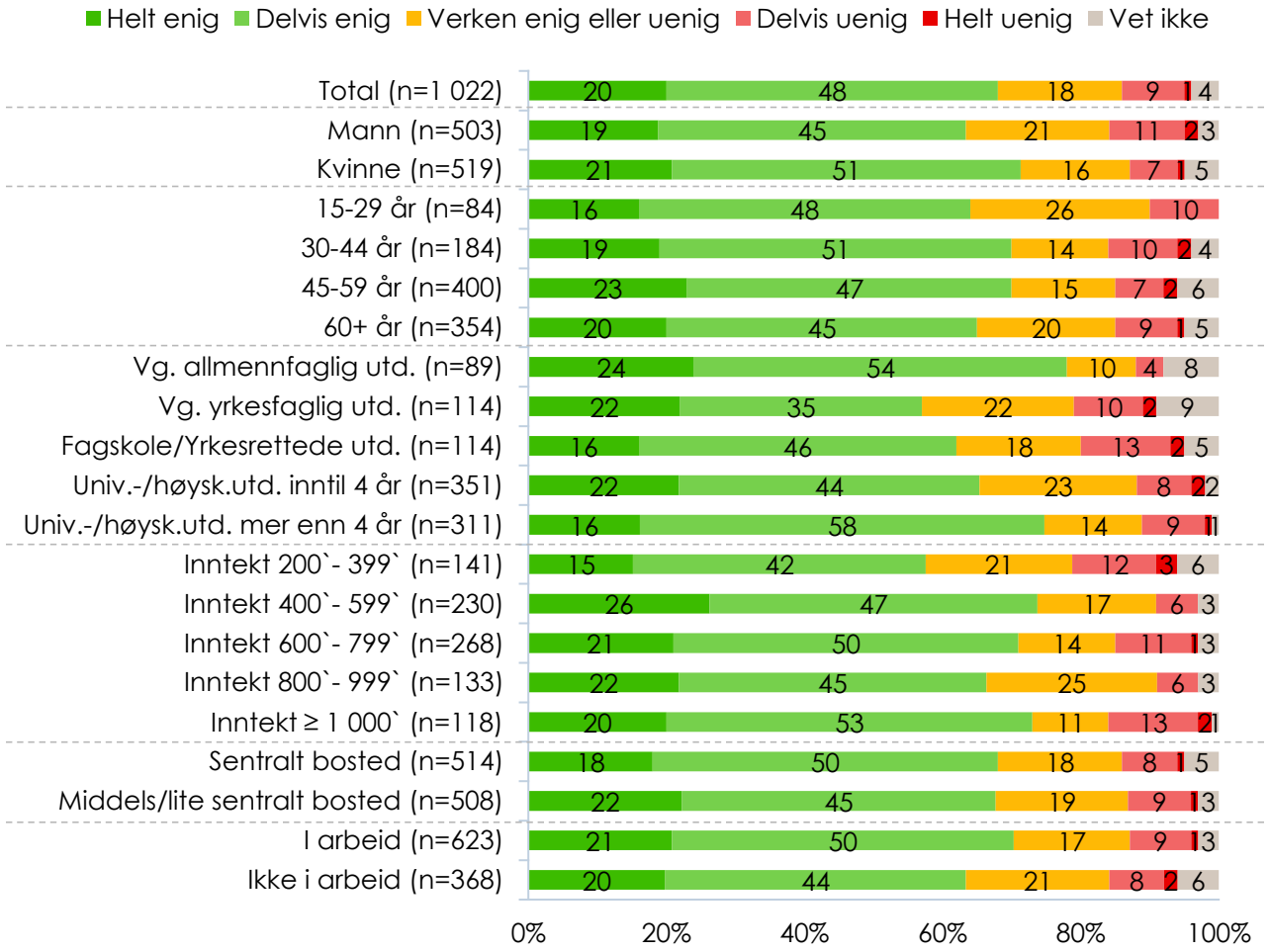

Arbeidsrelevant utdanning hos norske universiteter/høyskoler

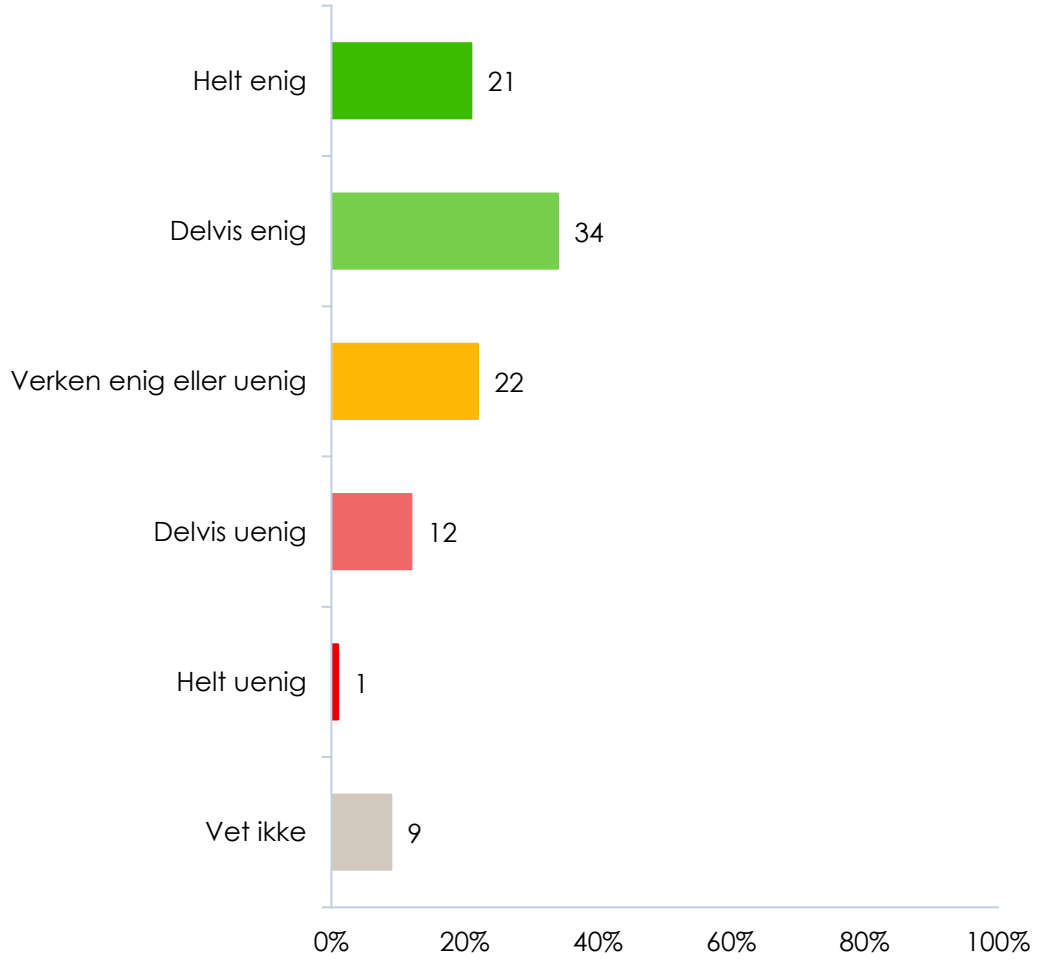
Påstand: "Norske universiteter og høyskoler tilbyr alt i alt utdanninger som er relevante for arbeidslivet" (n = 1022)

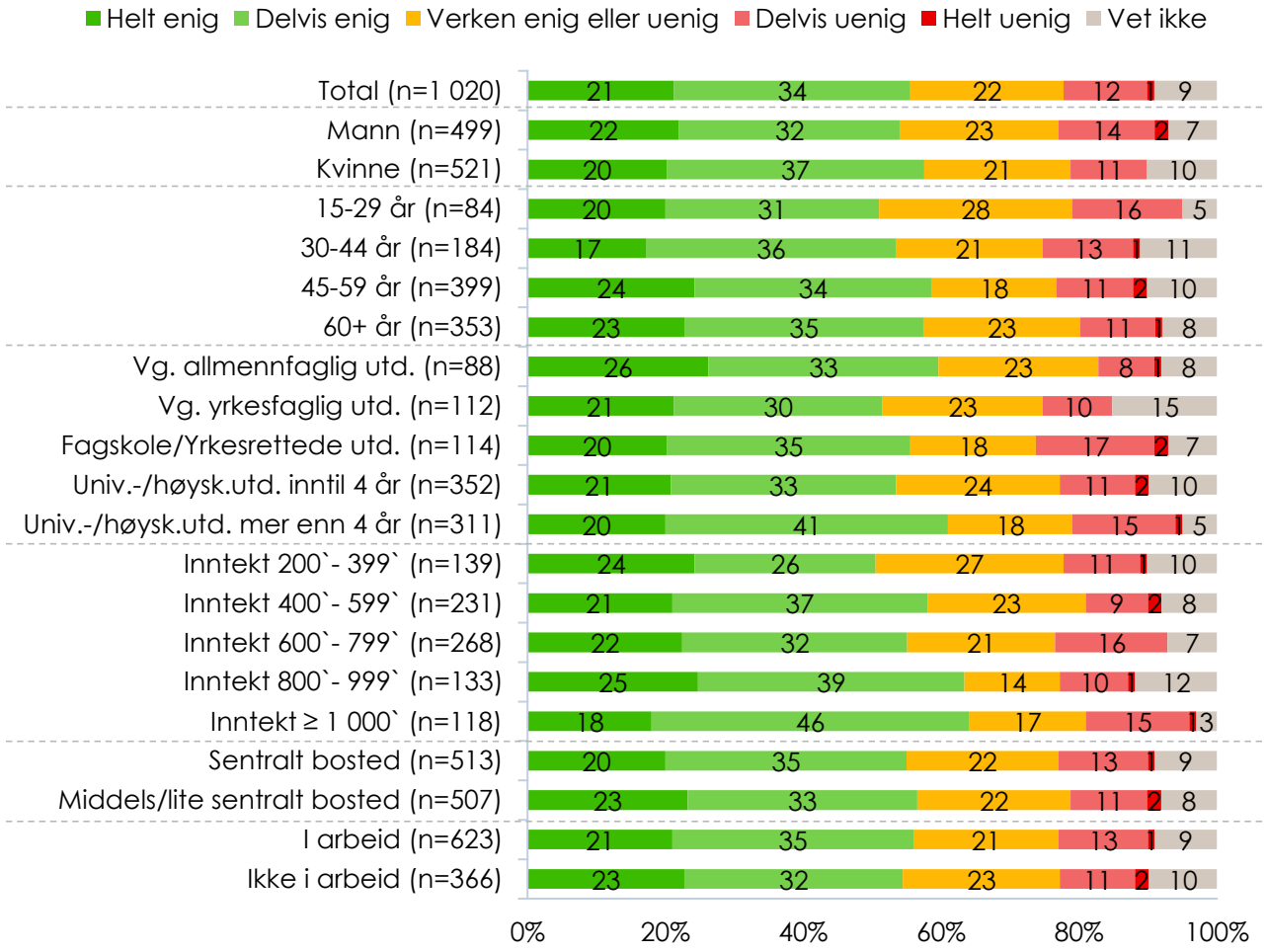

Kvalitet på norsk utdanning relativt til andre europeiske land

Påstand: "Kvaliteten på norsk utdanning er like høy som i andre europeiske land" (n = 1020)

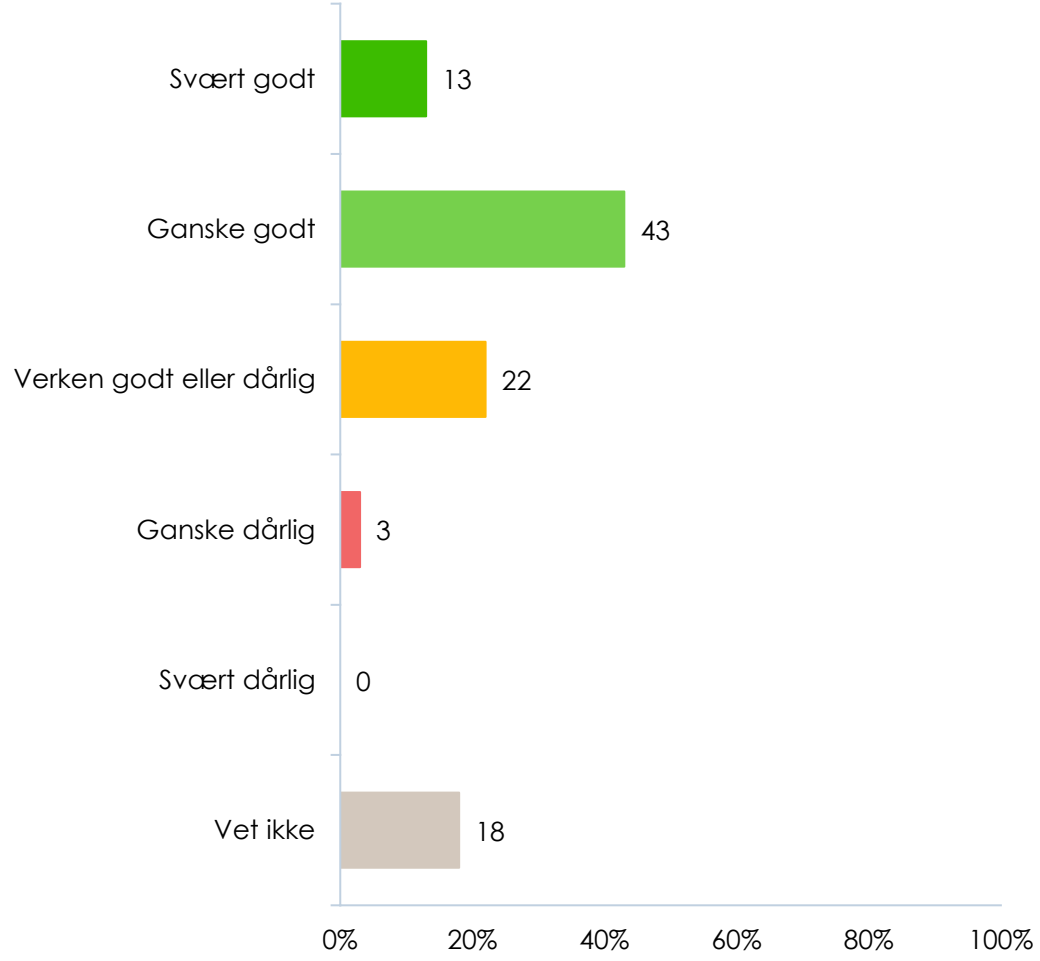

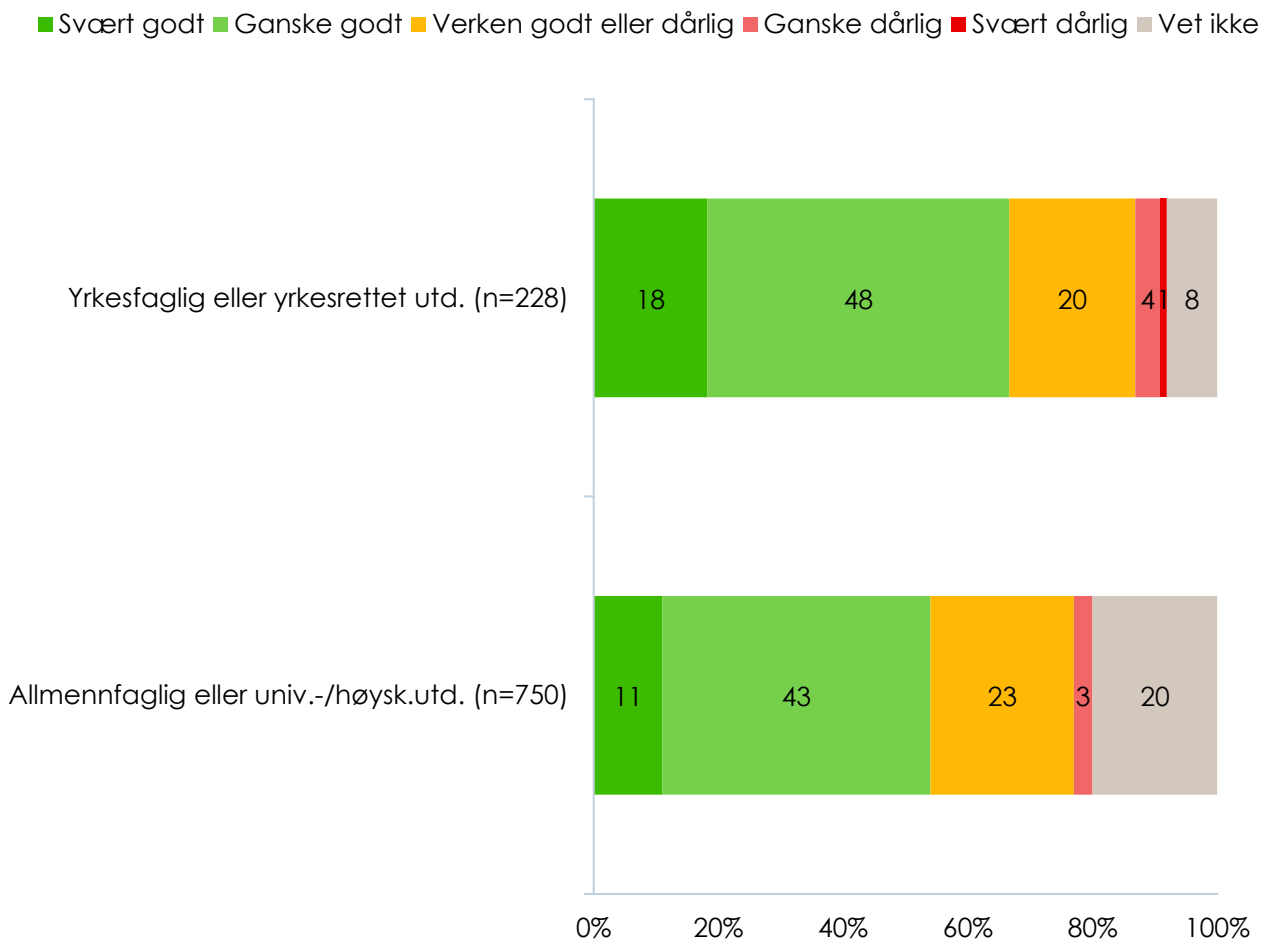

Høyere yrkesfaglig utdanning

Få er negative til kvaliteten på høyere yrkesfaglig utdanning

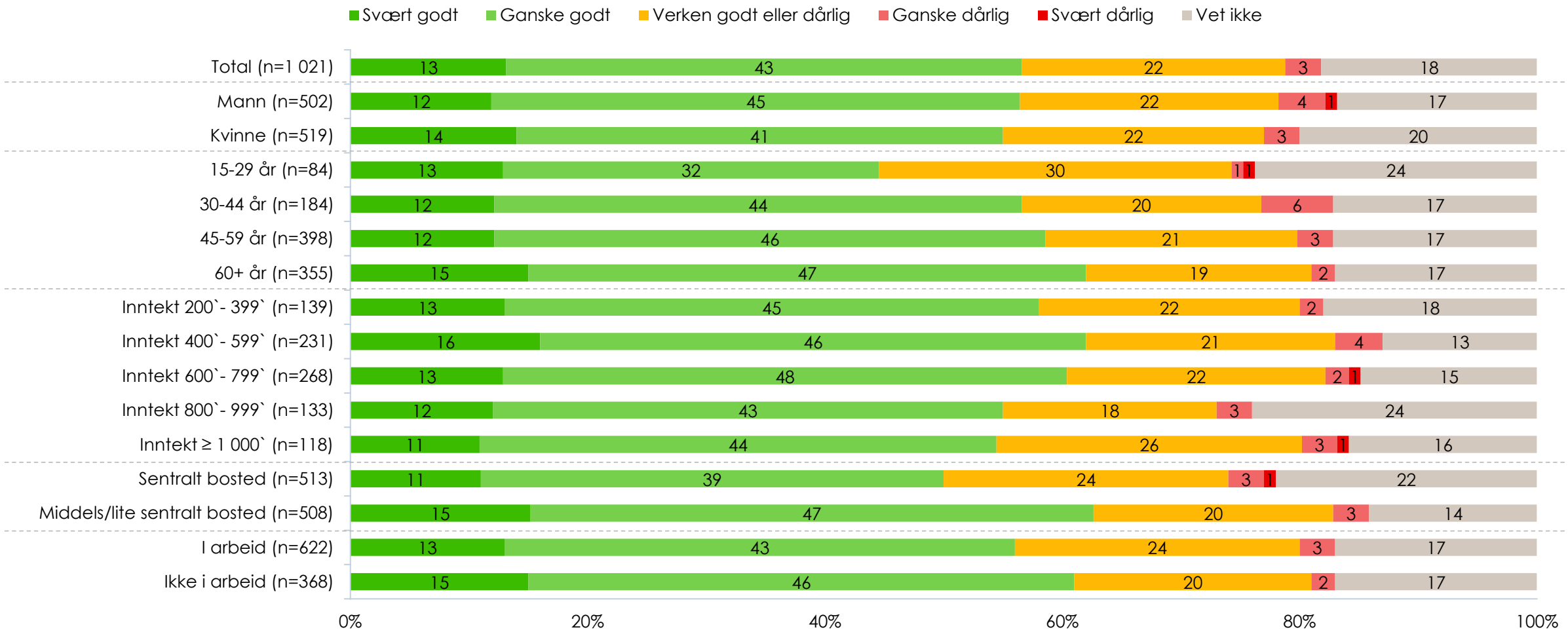
Spørsmål: "Hvor godt eller dårlig inntrykk har du av kvaliteten på høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleutdanningen)?" (n = 1021)

Få er negative til kvaliteten på høyere yrkesfaglig utdanning

Spørsmål: "Hvor godt eller dårlig inntrykk har du av kvaliteten på høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleutdanningen)?» (n = 1021)

Tekniske fag dominerer bildet av fagskoleutdanning

Spørsmål: "Kan du nevne noen eksempler på fagskoleutdanninger i Norge?"

Tekniske fag	Den sterkeste assosiasjonen. Elektro, bygg og anlegg, maskin, automasjon, industri og maritime fag går igjen.
Helse og omsorg	Den nest mest fremtredende kategorien. Helsefag, psykisk helse, eldreomsorg og spesialiseringer innen helse og omsorg.
Andre fagområder	Økonomi, ledelse, mat, reiseliv og service. I mindre grad også frisør- og skjønnhetsfag, kreative fag, IT, oppvekst og landbruk.
Usikkerhet om begrepet	Relativt få nevner konkrete eksempler. Flere nevner universiteter, høyskoler, profesjonsutdanninger eller fagarbeideryrker.
Samlet tolkning	Svarene kan tyde på at yrkesretningene er bedre kjent enn fagskole som eget utdanningsnivå. Flere kjenner ikke til eller kommer ikke på eksempler.

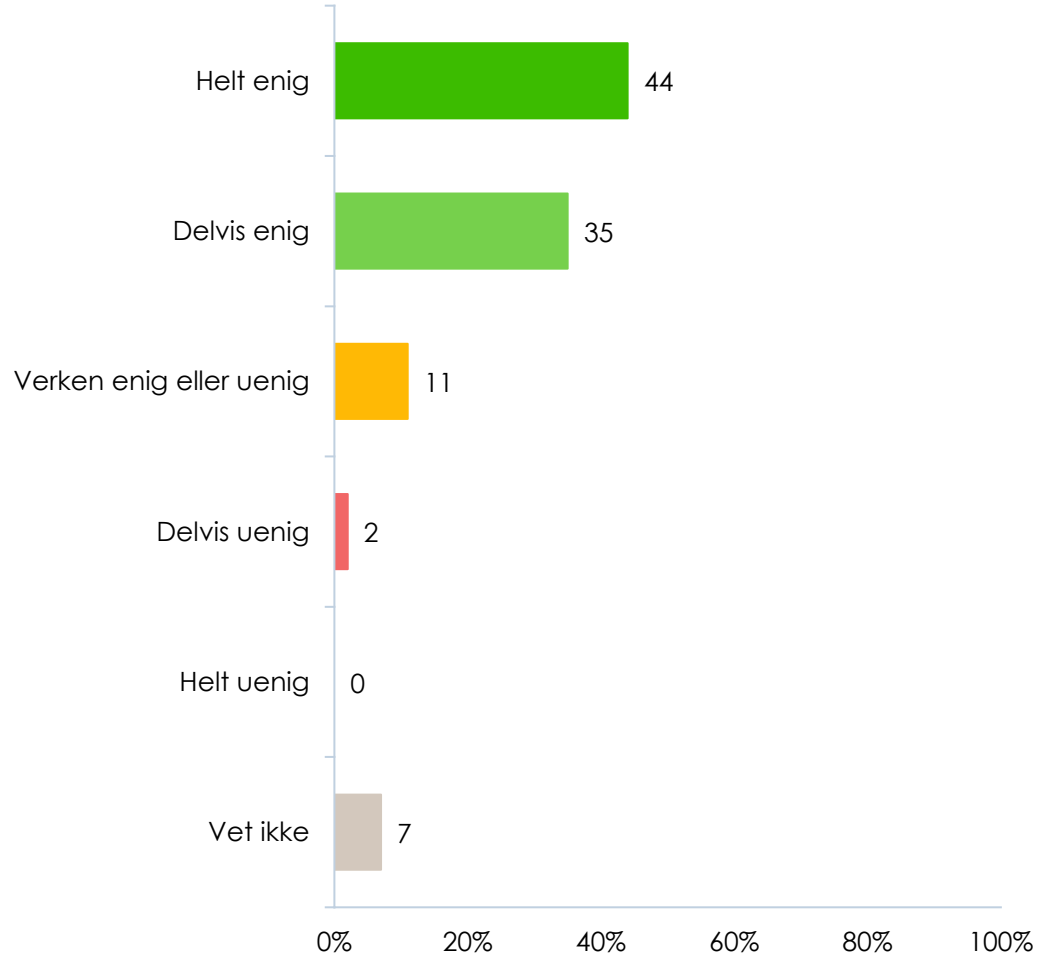

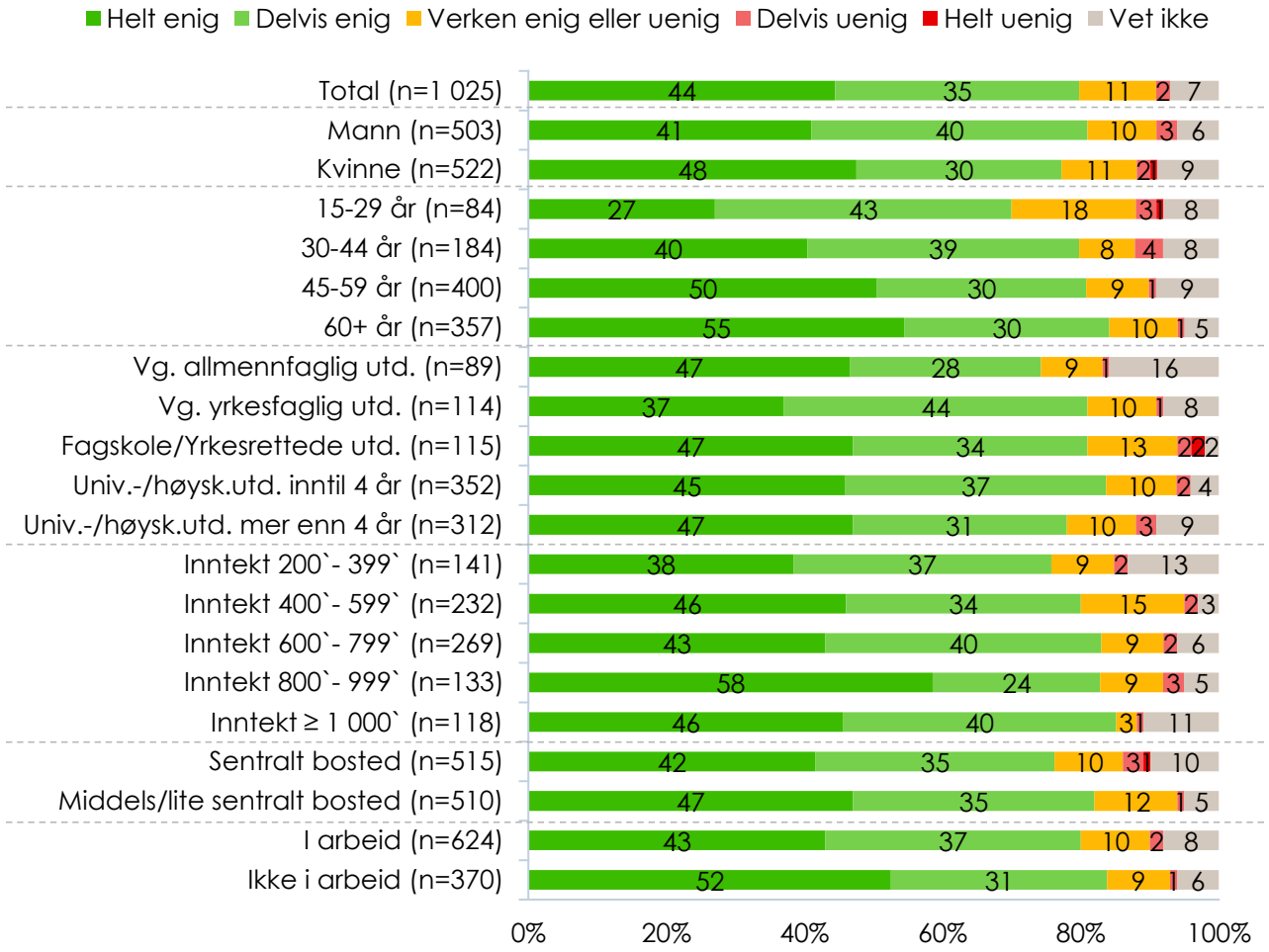
Åpent spørsmål, 502 svar. Tematisk oppsummering av fritekstsvar.

50 mest nevnte ord med minst 5 tegn

Høyere yrkesfaglig utdanning gir kompetanse som er attraktivt

Påstand: "Høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleutdanning) gir kompetanse som er attraktivt i arbeidslivet"? (n = 1025)

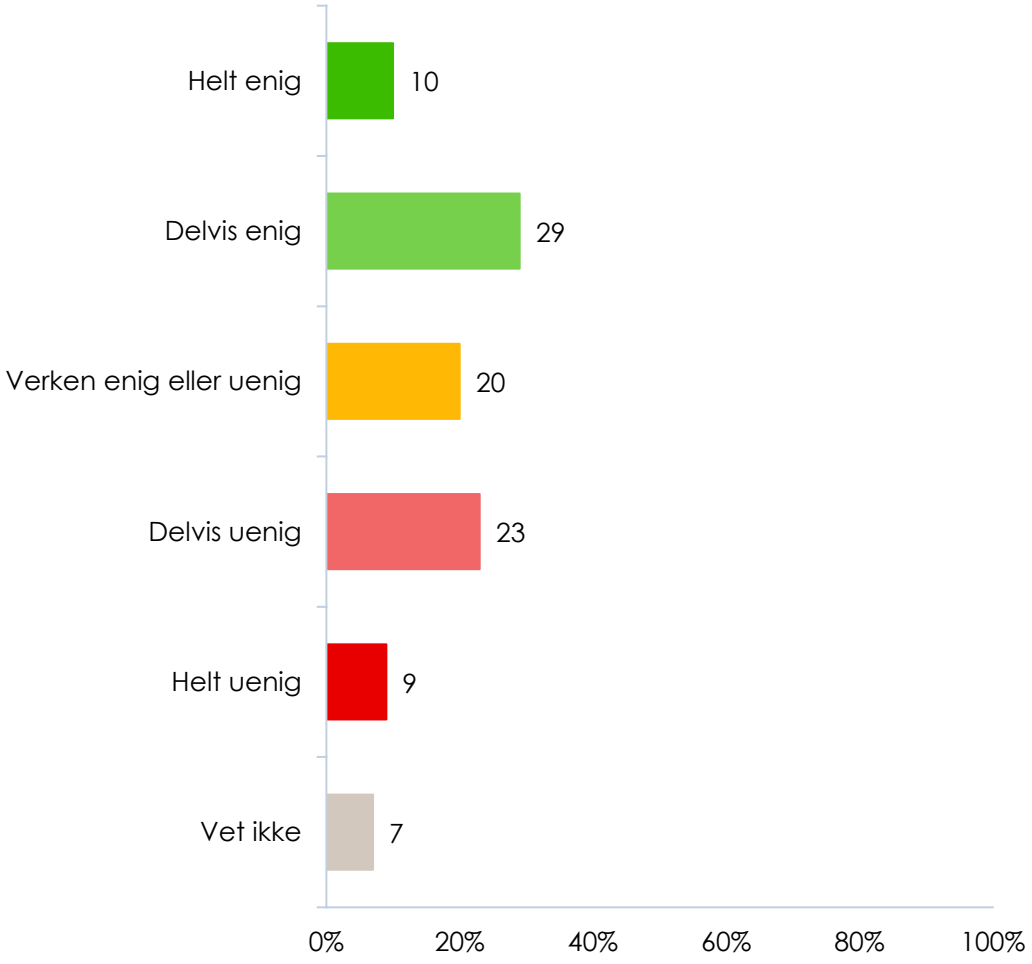

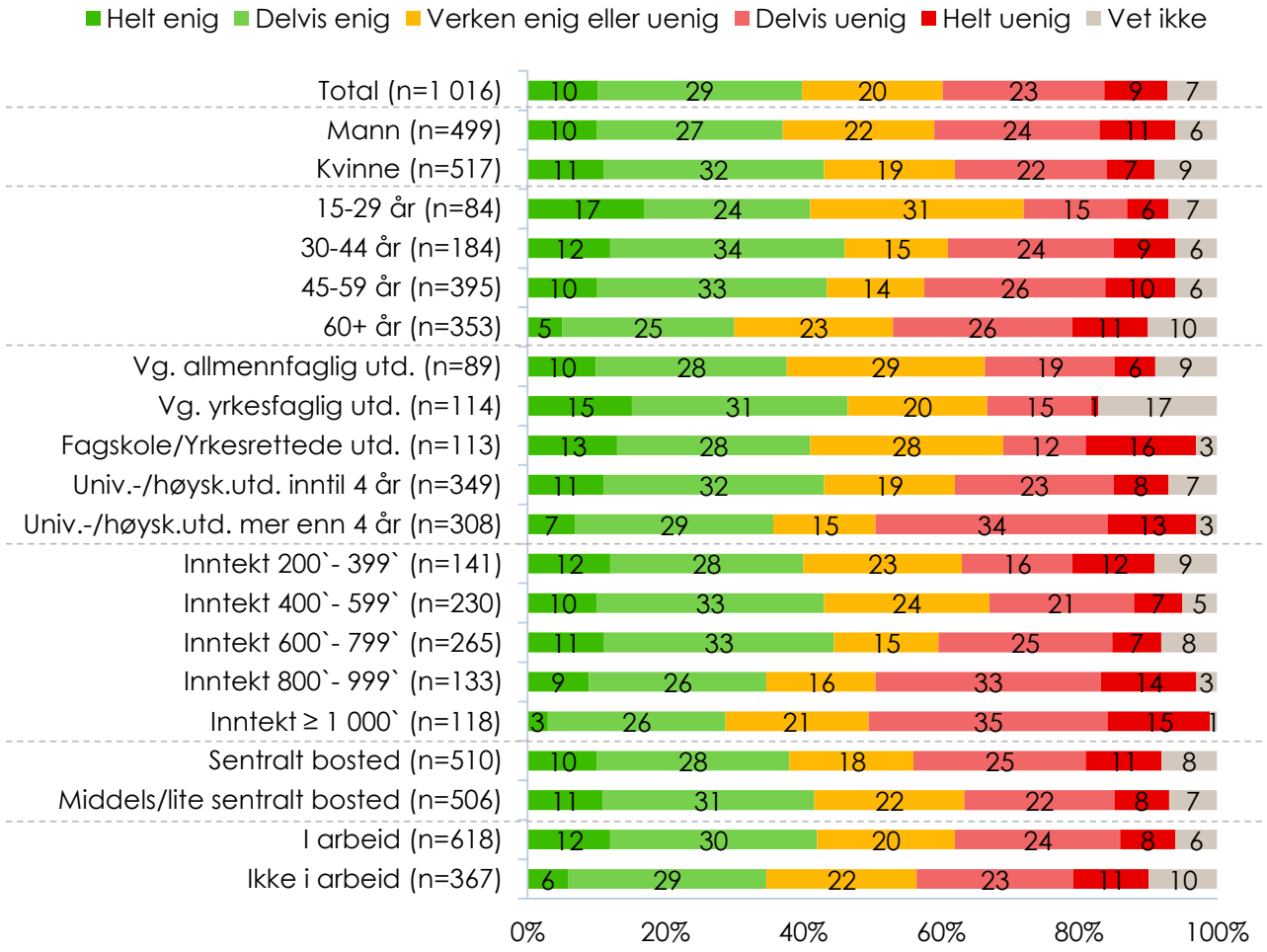

Nye utviklingstrekk i utdanningen

Kvalitet i utdanning på nett

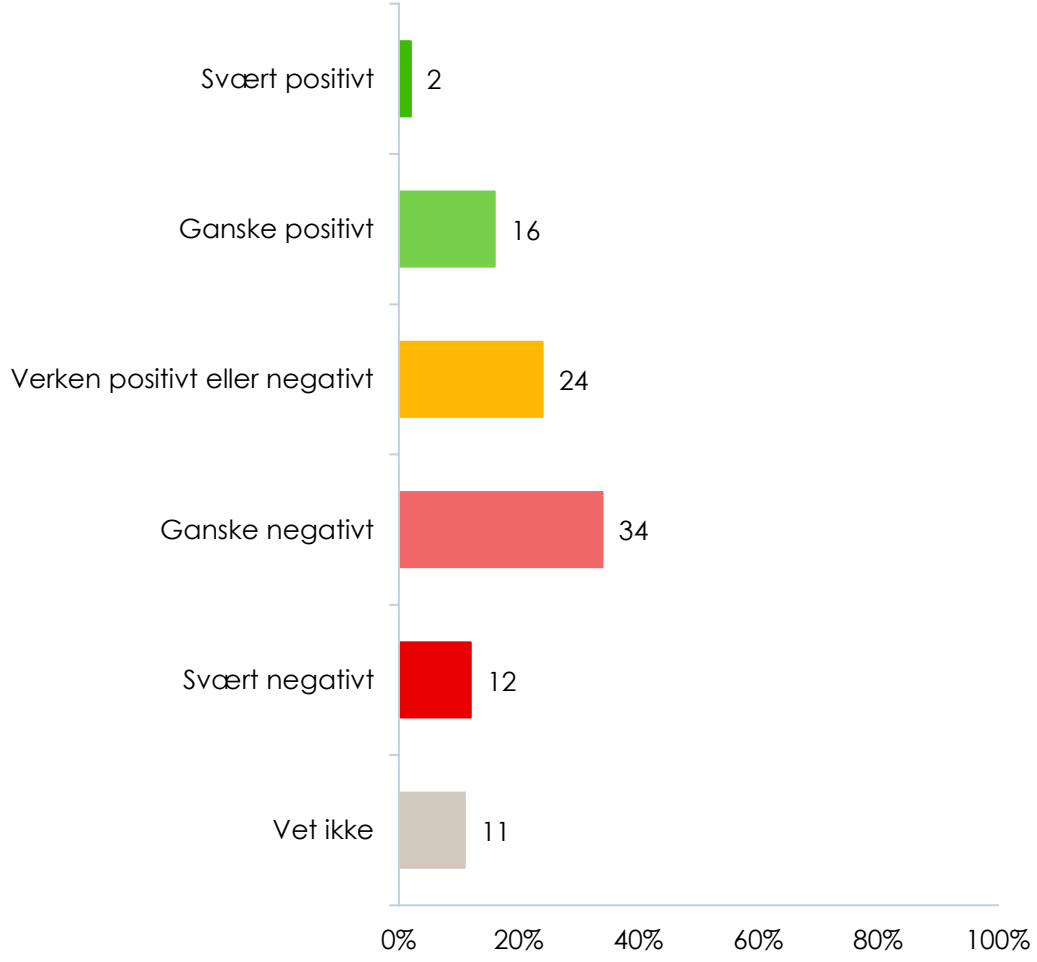
Påstand: "Utdanninger som gjennomføres på nett, kan holde like høy kvalitet som utdanninger med fysisk undervisning" (n = 1016)

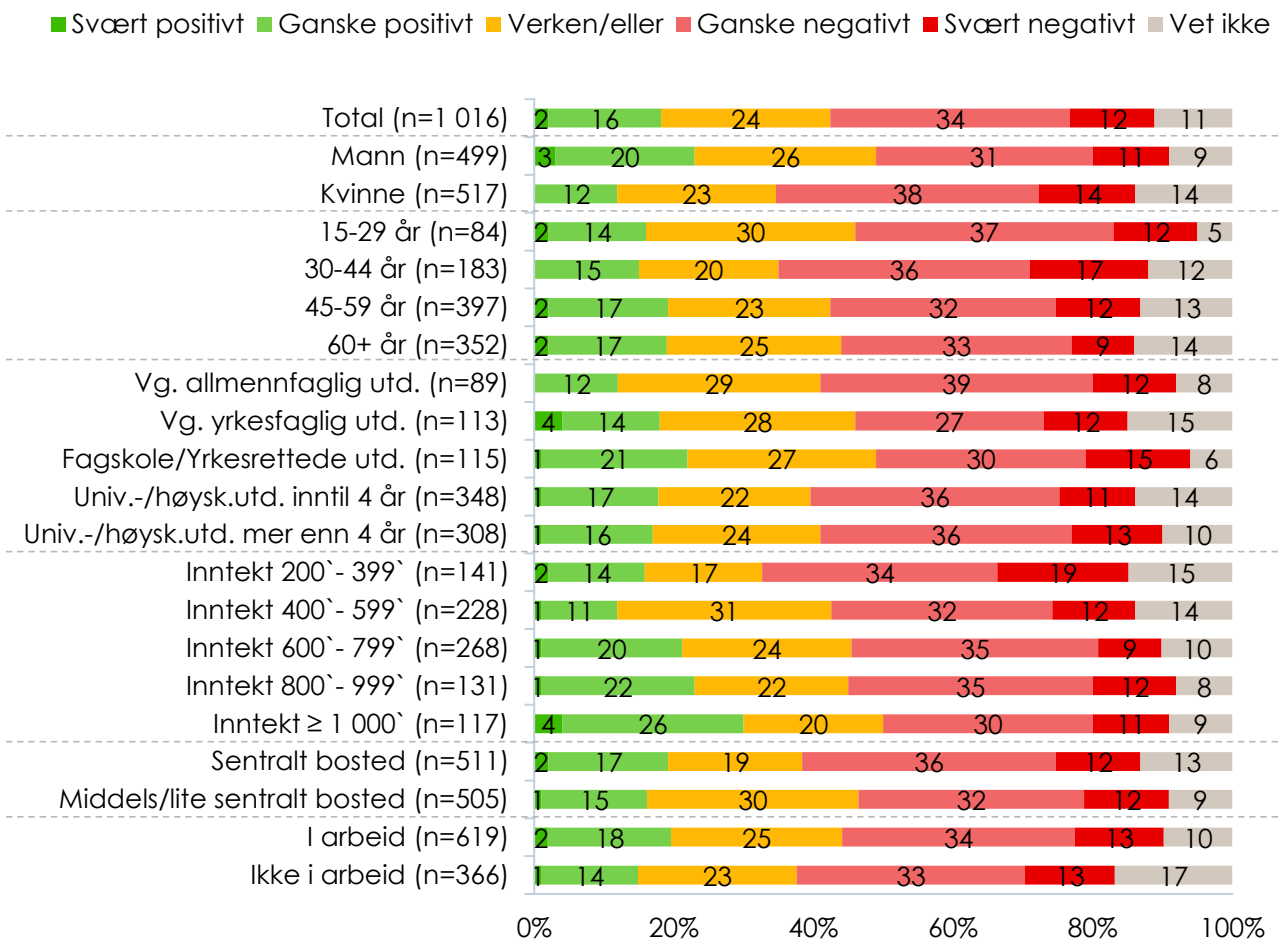

Betydningen av KI for utdanningskvalitet

Spørsmål: "Alt i alt, hvordan tror du at kunstig intelligens, KI, vil påvirke kvaliteten på utdanning i Norge i årene fremover?" (n = 1016)

Måter KI vil påvirke kvaliteten på utdanning i Norge

Spørsmål: "På hvilken måte tror du at KI vil påvirke kvaliteten på utdanning i Norge?"

Utfordringer og risiko er de mest gjennomgående temaene i svarene.

Negative perspektiver	Positive perspektiver
Svekket selvstendig læring Mindre trening i refleksjon, analyse og egne formuleringer kan svekke studentenes læringsutbytte.	**Læringsstøtte og individuell veiledning** KI kan forklare fagstoff, tilpasse innhold til ulike behov og gjøre læringsstøtte mer tilgjengelig.
Fusk og vurderingsintegritet KI-genererte besvarelser kan skjule studentenes faktiske kompetanse og skape behov for nye vurderingsformer.	**Mer effektive lærings- og arbeidsprosesser** KI kan gjøre informasjonssøk, oppsummering av tekster og enkelte oppgaver raskere og enklere.
Feilinformasjon og ukritisk bruk Troverdige, men feilaktige svar gjør det viktig å kontrollere informasjon og vurdere kilder kritisk.	**Støtte til undervisning og pedagogisk utvikling** KI kan effektivisere planlegging og utvikling av undervisningsmateriell.
	Virkningen avhenger av bruken. Flere etterlyser tydelige regler og økt KI-kompetanse blant studenter og undervisere.

Åpent spørsmål, 624 svar. Tematisk oppsummering av fritekstsvar.